

ELŐTERJESZTÉS

Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2017. június 29-i rendes ülésére

Tárgy: A hajléktalanok éjjeli menedékhelye önként vállalt szociális szolgáltatás felülvizsgálata

Előterjesztő: Molnár Tünde bizottsági elnök, Humán Bizottság

Készítette: Önkormányzati Iroda

Tárgyalta: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Humán Bizottság

Tanácskozási joggal meghívott:

Horváthné Gyánó Bernadett intézményvezető, Dombóvári
Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény

Készítő részéről ellenőrizte:

dr. Farkas-Szabó András irodavezető, Önkormányzati Iroda

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte:

Kovács Gyula irodavezető, Pénzügyi Iroda

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Letenyei Róbert jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján az a települési önkormányzat köteles éjjeli menedékhelyet biztosítani, amelynek területén 30 ezer főnél több az állandó lakosok száma. Dombóvár Város Önkormányzata a városban élő hajléktalanok részére önként vállalt önkormányzati feladatként biztosítja az éjjeli menedékhely szociális szolgáltatást. A dombóvári Éjjeli Menedékhely a Dombóvári Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás költségvetési szerve, a Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény telephelyeként működik a Dombóvár, Erdősor u. 3/A. szám alatt 12 férőhellyel. Az éjjeli menedékhely átmeneti elhelyezést nyújtó intézménytípus, az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenését, valamint krízishelyzetben éjszakai szállás biztosítását lehetővé tevő szolgáltatás, melyet térítésmentesen kell biztosítani. Az éjjeli menedékhelynek este, illetve éjszaka legalább napi 14 órát kell nyitva tartania. A szolgáltatás működésének személyi feltételeként a jogszabály 50 férőhelyre vetítve 4 fő szociális, mentálhigiénés munkatársat, továbbá 100 férőhelyre vetítve 3 fő szociális segítőt ír elő.

A képviselő-testület az 59/2017. (II.16.) Kt. határozattal elrendelte a hajléktalanok éjjeli menedékhelye szolgáltatás szakmai és pénzügyi finanszírozási szempontú vizsgálatát. A felülvizsgálat során a képviselő-testület a 2017. márciusi rendes ülésen úgy döntött, hogy az Éjjeli Menedékhelyet önként vállalt feladatként továbbra is fenntartja és a működéshez szükséges fedezetet biztosítja, ugyanakkor nem zárkózik el attól, hogy átvételi szándék esetén az Éjjeli Menedékhely fenntartását a fenntartó Társulás más szervezet részére átadja, ebben az esetben a képviselő-testület a feladatellátáshoz használt vagyonelemekre térítésmentes használatot biztosít. A képviselő-testület a kiadások csökkentése érdekében kezdeményezte, hogy a fenntartó Társulás az éjjeli menedékhely szolgáltatáshoz kapcsolódó szakmai létszámot 1 álláshely megszüntetésével csökkentse, és egyműszakos munkarend kerüljön bevezetésre. A Társulási Tanács a létszámcsonkítást és az egyműszakos munkarend bevezetését elrendelte. Az Éjjeli Menedékhelyen jelenleg 3 fő dolgozik teljes munkaidőben, de ezzel a szakmai létszámmal a napi 14 órás nyitvatartást az intézmény nem tudta megoldani, ezért kérte a fenntartó hozzájárulását a kétműszakos munkarend bevezetéséhez.

A menedékhely minden nap 18 órától, a téli krízisidőszakban (november 1. – április 30.) 16 órától tart nyitva másnap reggel 8-ig. Az intézményvezető tájékoztatása szerint a szolgáltatás kihasználtsága szinte egész évben 100%-os, az ellátottak – két fő kivételével – dombóváriak. Az igénybevevők csak férfiak, női hajléktalan elkülönített elhelyezésére sajnos csak nagyon indokolt esetben, egy-egy kivételes esetben van lehetőség, de erre alig akad példa. Ha van női jelentkező, akkor ő átirányításra kerül olyan városba, ahol tudják fogadni, jellemzően Pécsre. Az immár önkormányzati tulajdonú ingatlanban lakószobák, konyha-társalgó, személyes higiéniát biztosító és egészségügyi helyiségek állnak rendelkezésre. Az ellátási terület az egész országra kiterjed. A Dombóváron fedél nélkül élők közül egyébként nem mindenki keresi fel a

menedékhelyet, vagy csak nagyon hideg időjárás esetén végső esetben, és inkább valamilyen elhagyatott épületben húzza meg magát.

Az éjjeli menedékhely működtetésére a központi költségvetés az önkormányzat részére a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény alapján 468.350,- Ft/férőhely támogatást biztosít, a társulásban történő feladatellátás után a fajlagos támogatás 110%-át igényelheti az önkormányzat, így az állami támogatás összege – már évek óta változatlanul – évi 6.182.220,-Ft. A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat szerint 2018-ban a központi költségvetés 490.000,- Ft/férőhely összegű támogatást biztosít azoknak a települési önkormányzatoknak, amelyek éjjeli menedékhelyet tartanak fenn a hajléktalanok részére. Amennyiben a hajléktalanok átmeneti ellátásáról társulás gondoskodik, a fajlagos támogatás 110%-a igényelhető, így a dombóvári éjjeli menedékhely után az önkormányzat 2018-ban 539.000,- Ft/férőhely összegű támogatást igényelhet a központi költségvetésből. A szolgáltatás működtetésének költségei azonban így is jelentősen meghaladják az állami támogatást, a szolgáltatás alulfinanszírozottsága pedig a kötelező önkormányzati feladatok ellátásától von el forrást, ezért kényszerűen felmerül az Éjjeli Menedékhely esetleges megszüntetése.

Levélben több egyházat, illetve nem vallási indíttatású szeretetszolgálatot is megkerestünk azzal, hogy az önkormányzat átadná az Éjjeli Menedékhely működtetését a szolgáltatás további biztosítása érdekében, mivel annak finanszírozása meghaladja a pénzügyi lehetőségeinket. A levélben előrebocsátottuk, hogy a fenntartás átvétele esetén az önkormányzati tulajdonban lévő és a feladatellátáshoz jelenleg a Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény használatában lévő ingatlanra, valamint a berendezési tárgyakra az önkormányzat térítésmentes használatot biztosítana. A megkeresett szervezetek többsége akként nyilatkozott, hogy az Éjjeli Menedékhely fenntartását nem tudja, vagy nem kívánja átvenni. Egyetlen megkeresett szervezet, a Magyarországi Metodista Egyház mutatott érdeklődést a szolgáltatás iránt, az egyház szuperintendense látogatást tett az intézményben, a helyi metodista lelkész az Önkormányzati Hivatal ügyintézőivel, Kiss Béla alpolgármester úrral és az intézményvezető asszonnyal tárgyalt és tájékoztatást kapott az éjjeli menedékhely működésének feltételeire vonatkozó előírásokról, a szolgáltatás működtetésére igénybe vehető állami támogatásokról. A Metodista Egyház végül úgy döntött, hogy nem veszi át az Éjjeli Menedékhely fenntartását.

Hajléktalanok részére átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény legközelebb Kaposváron működik a Magyar Vöröskereszt fenntartásában, a Nyitott Kapu Hajléktalan Gondozási Központban 49 (40 férfi és 9 női) férőhelyen biztosítanak éjjeli menedékhelyet, 10 férőhelyen pedig átmeneti szállást. Pécsen (a TÁMASZ Alapítvány fenntartásában) 70 férőhellyel férfi, 20 férőhellyel női menedékhely található, Szekszárdon 25 férőhelyes az éjjeli szállás (férfi és női hajléktalanokat is fogadnak). Pakson 2014-ben felszámolták a hajléktalan szállót, Siófokon a felújított menedék télen tart nyitva.

Az Éjjeli Menedékhely tekintetében a működés költségei tovább nem csökkenthetőek, a jelenleginél kevesebb szakmai létszámmal az ellátás nem biztosítható, és a dologi kiadások sem csökkenthetőek, ezért a kötelező önkormányzati feladatok finanszírozásának biztonsága érdekében megfontolandó az Éjjeli Menedékhely megszüntetése.

A szociális szolgáltatás megszüntetése esetén az önkormányzatnak továbbra is biztosítania kell a hajléktalanok részére a szociális szolgáltatáshoz való hozzáférést, továbbá számolni kell az Éjjeli Menedékhelyen foglalkoztatott közalkalmazottak részére a jogszabály szerint járó végkielégítés kifizetésével, mivel az intézményvezető tájékoztatása szerint az intézményen belül a jelen állás szerint másik munkakört nem tud részükre felajánlani.

A Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény a 2016. évben az Éjjeli Menedékhely fejlesztésére több sikeres pályázatot nyújtott be a Hajléktalanokért Közalapítványhoz, a támogatott projektek közül kettő megvalósítási határideje 2017. május 31. volt, kettő pedig 2017. június 30-án zárul. A támogatásból tárgyi eszközöket, berendezési tárgyakat, gyógyszereket, kötszert és ápoláshoz szükséges anyagokat vásárolhat az intézmény, továbbá a szociális munkatársak csoportos szupervízióját finanszírozhatja. A Közalapítvány összesen 1.275.000,- Ft vissza nem térítendő támogatást nyújt az Éjjeli Menedékhelyre. Egy EU forrásból támogatott program (a projektgazda a Közalapítvány) pedig 2018. január 31-én fejeződik be, amely keretében az Éjjeli Menedékhelyre hétköznapokon 15 adag ételt szállít a Hajléktalanokért Közalapítvány térítésmentesen. Az eszközökkel kapcsolatos projekteket illetően az intézmény és a Közalapítvány közötti támogatási szerződések előírják egy éves időtartamú működtetési kötelezettséget, ha ez nem valósul meg, akkor az intézmény szerződésszegést követ el, ami miatt a támogató a támogatási szerződéstől elállhat és a támogatási összeget visszakövetelheti. Az uniós támogatásból finanszírozott ételosztási program kapcsán a Hajléktalanokért Közalapítvány eleshet a támogatás egy részétől.

A szociális szolgáltatás megszüntetése esetén a fenntartó társulásnak kezdeményeznie kell az Éjjeli Menedékhely telephely és szolgáltatás törlését a szolgáltatói nyilvántartásból. A törlés iránti kérelem benyújtását megelőzően ki kell kérni az ellátottak országos érdekképviselői szervezete területileg illetékes szervének véleményét, továbbá a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet 24. §-a értelmében a fenntartó legalább két hónappal korábban köteles bejelenteni

- a) az érintett ellátottaknak és törvényes képviselőiknek,
- b) az általánosan illetékes működést engedélyező szervnek, és
- c) - ahol működik - az érdekképviselői fórumnak, illetve az ellátotti önkormányzatnak,

ha kérelmezni fogja az engedélyes törlését, vagy olyan adatmódosítást, amelynek következtében ellátás megszüntetésére kerül sor. A szolgáltatói nyilvántartásból való

törlésére csak akkor kerülhet sor, ha a fenntartó a bejelentési kötelezettségének eleget tett.

Amennyiben a képviselő-testület az éjjeli menedékhely szolgáltatás megszüntetése mellett dönt, erre a működést engedélyező szerv felé való bejelentési kötelezettség határidejét és a krízisidőszak időtartamát (november 1. – április 30.) figyelembe véve legkorábban szeptember hónap utolsó napjával kerülhet sor. A megszüntetéshez a Dombóvári Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás társulási megállapodását módosítani kell az Éjjeli Menedékhelyre vonatkozó rendelkezések törlésével. A társulási megállapodás módosítását a Társulásban részt vevő képviselő-testületeknek minősített többséggel hozott határozattal el kell fogadniuk, továbbá az intézmény alapító okiratából is törölni kell az Éjjeli Menedékhelyre vonatkozó rendelkezéseket. Kérem a képviselő-testületet, hogy a megszüntetés mellett is tartsa fenn szándékát, miszerint ha valamely szervezet kész átvenni az Éjjeli Menedékhely működtetését, akkor a feladatellátáshoz térítésmentes használatot biztosít az önkormányzat tulajdonában lévő Dombóvár, Erdősor u. 3/A. alatti ingatlanra és a berendezésre. Hangsúlyozni kívánom, hogy az éjjeli menedékhely szolgáltatás megszüntetésével nem értek egyet, hiszen az önkormányzat kötelessége az önhibájukon kívül hajléktalanná vált emberekről való gondoskodás.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy foglaljon állást az éjjeli menedékhely további működtetéséről.

Határozati javaslat az éjjeli menedékhely önként vállalt szociális szolgáltatás megszüntetéséről

Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a hajléktalanok éjjeli menedékhelye önként vállalt szociális szolgáltatás szakmai és finanszírozási szempontú vizsgálata alapján az alábbiakról rendelkezik:

1. A Képviselő-testület az éjjeli menedékhely szolgáltatást nem kívánja fenntartani 2017. október 1-jétől, és kezdeményezi a Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény Éjjeli Menedékhely telephely (Dombóvár, Erdősor u. 3/A.) és a szolgáltatás 2017. szeptember 30-val történő megszüntetését a fenntartónál. A Képviselő-testület felhatalmazza a Dombóvári Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás Társulási Tanácsába delegált képviselőt, hogy kezdeményezze és támogassa a megszüntetéssel összefüggő döntések meghozatalát a szükséges vélemények kikérésével, valamint a társulási megállapodás módosítását terjessze a Képviselő-testület elé.
2. Amennyiben az Éjjeli Menedékhely fenntartását más szervezet kész átvenni, akkor ahhoz a Képviselő-testület hozzájárul, továbbá az önkormányzat tulajdonában lévő Dombóvár, Erdősor u. 3/A. alatti ingatlanra és a berendezésre az átvevő részére térítésmentes használatot biztosít. A Képviselő-testület felkéri a Dombóvári Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás elnökét,

hogy a szolgáltatás fenntartásának átadásával kapcsolatban megkereséseket tegyen, illetve egyeztetéseket folytasson.

3. A Képviselő-testület legfeljebb 1 millió Ft keretösszegig felhatalmazza a polgármestert arra, hogy a november 1-jétől az április 30-ig tartó időszakban megtegye a szükséges intézkedéseket és kötelezettségvállalásokat a Dombóváron élő hajléktalan személyek számára éjszakai szállás biztosítása érdekében krízishelyzet fennállása esetén, amennyiben más szervezet nem biztosít éjjeli menedékhelyet Dombóváron. A Képviselő-testület a szükséges fedezetet az önkormányzat mindenkori költségvetésében biztosítja.

Határidő: 2017. július 15. – fenntartói döntés meghozatalának kezdeményezése
2017. augusztus 31. – a társulási megállapodás módosításának képviselő-testület elé terjesztése

Felelős: Polgármester, Társulási Tanácsba delegált képviselő

Végrehajtásért felelős: Önkormányzati Iroda

Molnár Tünde
bizottsági elnök